

har ved Varetagelsen af denne Del af deres Embede. Det vilde være overflødig at give saa vidtgaende Bestemmelser for Besørgelsen af en rent kontormæssig Ekspedition.

Saa sagde den højtærede Kirkeminister, at hvis man sluttede sig til den Opfattelse, jeg har gjort mig til Talsmand for, vilde man faa et Bispevælde. Det tror jeg ikke, han paa nogen Maade har Ret i; det, der her er Tale om, er ikke, at Biskopperne skal ansætte Præster; der er ikke Spørgsmaal om, at vi vil gaa over til det romerske Synspunkt, hvorefter Paven er enevældig for hele Kirken. Vi siger aldeles ikke, at der skal være biskoppeligt Enevælde, Biskoppen skal kun kunne udøve Veto og sige: Den Mand, der efter min Mening er i afgjort Modsætning til Folkekirkens Lære paa visse Punkter, og for hvem jeg altsaa ikke tør paatage mig at staa som foresat og Tilsynsmand, maa jeg protestere imod at faa ansat. Det er et rimeligt og naturligt Standpunkt og noget ganske andet end at have en Bispekirke.

Saa hævdede den højtærede Minister, at Reskriptet af 6. Februar 1789, saaledes som han ogsaa har tilskrevet Biskopperne, er at forstaa saaledes, at Biskopperne kun skal optræde med Konstitution, indtil de højere Myndigheder, altsaa nu Kirkeministeren, kan tage deres Bestemmelse. Jeg tror, at den højtærede Kirkeminister ej heller har Ret paa dette Punkt. Det er ganske vist, at den Beføjelse, der her gives Biskopperne, er en Beføjelse til at udfylde de Vanskeligheder, som opstaa i ekstraordinære Tilfælde. Det ordinære er, at Ministeriet træffer Bestemmelse, det ekstraordinære, naar man ikke straks kan have Ministeriets Bestemmelse, at Biskoppen konstituerer, men det er slet ikke det, der er Tale om i Reskriptet af 6. Februar 1789. Det ordinære er, at Tjenesten under Vakance besørges af Herredets Præster paa en nærmere foreskrevet Maade, og for saa vidt det ikke kan ske paa den ordinære Maade, og man altsaa skal videre, bliver det Biskoppen. Om de andre Myndigheder, de Myndigheder, som nu skulde svare til Kirkeministeriet, er der ikke Tale. Jeg tror ikke, at der kan være Tvivl om, at man, naar man læser Reskriptet af 6. Februar 1789 i dets Helhed og sammenholder det med Bestemmelser fra vor tidligere Lovgivning om Biskoppernes kirkelige Stilling, maa komme til det Resultat, at den, der har Konstitutionsret, naar den almindelige Fremgangsmaade med at besørg Embedet gennem Herredets Præster ikke slaar til, er og bliver Biskopperne. Nu paaberaabte

den højtærede Minister sig imidlertid, at der forelaa Præcedens for Ministeriets Konstitution, og han nævnedes to Tilfælde, et fra 1893 og et fra 1897, hvor Kultusministeren har konstitueret Sognepræster. Nu forekommer det mig rigtignok, at den Omstændighed, at den højtærede Kirkeminister her kun kan nævne to Tilfælde, og at disse ligger omtrent 20 Aar tilbage, vidner da i alle Tilfælde ikke om, at det er noget, der har været ret almindeligt, at Kirkeministeriet har konstitueret Sognepræster. Naturligvis har jeg den største Agtelse for de to Mænd, der har foretaget disse Konstitutioner; men jeg er da ikke forpligtet til, fordi det nu oplyses for mig, at for 20 Aar siden har Mænd, for hvem jeg ellers nærer den største Agtelse, foretaget en eller anden Handling, som var i Strid med min juridiske Opfattelse, straks at forandre min Mening. Nej, det gør jeg ikke, jeg beholder den fremdeles og vil beholde den, selv om det virkelig vil kunne hævdes overfor mig og med Grunde dokumenteres, at disse udmærkede Mænd, som har foretaget Konstitutionerne i 1893 og 1897, havde en ganske anden Mening end jeg. Men jeg tror nu slet ikke, at det forholder sig saaledes. Der er i alt Fald ingen Tvivl om — det maa jeg gaa ud fra, at Biskopperne ved, siden de har sagt det —, at det ubetinget almindelige er, at det er Biskopperne, der konstituerer. Naar der i disse enkelte Tilfælde er sket noget andet, er det altsaa noget ekstraordinært, men vel at mærke ikke, som den højtærede Minister sagde, noget der svarer til den Situation, som nu foreligger. Den højtærede Minister oplyste ikke, at de paagældende Præster, som der den Gang var Tale om at ansætte, havde teologiske Meninger, som misbilligedes af de to Biskopper, men billigedes af de to Herrer Kultusministre, som havde foretaget Konstitutionen og derved trængt de paagældende ind. Nej, Sagen er naturligvis den, at hele dette kirkelige Spørgsmaal, der nu foreligger, har slet ikke foreligget den Gang. Der har den Gang kun været Differens mellem Biskopperne og Kultusministeren og uden Tvivl om rent verdslige Spørgsmaal, om den praktiske Ordning af Spørgsmaal vedrørende Embeder, saasom Lønningsforhold og lignende. Saa kan man meget godt forstaa, at Spørgsmaalet ikke er blevet rejst, og det er udmærket foreneligt med den Opfattelse, at i og for sig havde Biskopperne Konstitutionsret, men at Ministeriet havde at træffe Bestemmelse om de forskellige verdslige Vilkaar ved Embedet. Man kan forstaa, at saa længe Forholdet er saaledes,